

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. III. Quale sit objectum scientiæ Divinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

ubicationem esse operationes necessarias creaturæ, & comparative ad has etiam concipi æternitatem, & immensitatem DEI, tanquam operationes metaphysicas DEI, tunc neg. ant. quia non concipitur plus operationis in uno, quam in altero casu; sed tantum concipitur in uno operatio vitalis, in altero non vitalis. Ad conf. neg. maj. Intellectio non ideo, quia est operatio realis, sed, quia est tendentia intentionalis, est actus vitalis.

295. Ob. 7. contra 2. coroll. Omnis virtus est habitus: sed in DEO datur virtus: ergo etiam habitus. Confirm. Melius est operari ex habitu, quam sine illo: sed in DEO datur id, quod est melius: ergo. Resp. Aristoteles 7. ethic. 7. negat in DEO dari vitium, aut virtutem: attamen SS. PP. passim DEO tribuunt virtutes; hinc dist. maj. virtus creata est habitus. conc. maj. præcindens à creata, & increata, neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. Virtus præcindens tantum dicit stabilem determinationem, se tenentem ex parte potentie ad bonum, vel verum. Ad confirm. dist. maj. melius est simpliciter, nulla facta suppositione, neg. maj. melius est ex suppositione potentie imperfectæ. conc. maj. & distincta proportionaliter min. neg. conf. simpliciter enim perfectius est agere per potentiam ex se facillimam, nec capacem habitus superadditi.

296. Dices 1. Stabilem determinationem ad verum jam formaliter dicit intellectus Divinus, ergo neque dabitur virtus intellectualis in DEO. Resp. Nisi fiat quæstio de nomine, & per intellectum Divinum intelligatur in omni linea perfectissimus (quo casu erit idem, ac intellectus cum omnibus suis virtutibus) tunc intellectus Divinus non dicit formaliter eam stabilitatem, sed tantum infinitam perspicaciam, & facilitatem intelligendi, præcindendo à cognitione vera, vel falsa. Dices 2. ergo intellectus neque dicit facilitatem intelligendi. Resp. neg. nam pertinet formaliter ad perfectionem potentie, ut ex se sit prompta in sua linea, ut pater in potentia visiva, & pluribus aliis, quæ independentem ab habitibus habent aliquam facilitatem.

297. Ob. 8. contra 3. coroll. Possumus DEUM concipere modò ut cognitionem causæ pro priori, & dein ut cognitionem effectus pro posteriori: ergo possumus ab ipso abstrahere rationem discursus. Confirm. In DEO datur hic syllogismus: si Petro dederò auxilium A, consentiet: sed istud dabo: ergo consentiet. atqui hic est discursus, ergo. Resp. neg. ant. hoc enim non possumus facere per solam præcisionem, sed debet accedere fictio, & falsitas, vi cuius cognoscitur una cognitio illuminans ad alteram. Ad confirm. neg. maj. Cognitio Divina talis non est, sed nos tantum eam ita exponimus. Ad discursum, ut dictum, requiritur cognitio illuminans intellectum ad inferendam aliam veritatem in præmissis nondum cognitam: hoc autem non contingit in DEO.

298. Ubi nota, quòd prima propositio: Si dederò &c. non habeat connexionem cum secunda: dabo &c. adeoque nec ad istam illuminet: neutra etiam seorsim habeat connexionem cum conclusione, adeoque etiam neutra ad illam illuminet: hinc tantum complexum ex utraque illuminat hominem ad inferendam conclusionem adhuc ignotam in præmissis: non autem hoc com-

plexum illuminat DEUM ad inferendam conclusionem ignotam; nam DEUS cognoscendo hoc complexum, eo ipso illud comprehendit, adeoque in illo, & quidem in eodem signo, cognoscit ipsam conclusionem connexam, consequenter hæc non est illi in præmissis ignota, nec tanquam ignota potest inferri. Ex eo autem, quòd DEUS cognoscat nostros discursus, tam parum discurret, quam parum cognoscit obscure aut falso, dum cognoscit nostras cognitiones falsas, aut obscuras.

299. Ob. 9. contra divisiones scientiæ Divinæ, Scientia DEI necessaria est simpliciter infinita: ergo cognoscit omnia omni modo possibili: ergo non debet assignari in DEO alia scientia. Confirm. 1. Juxta nos una scientia esset perfectior altera: hoc est absurdum: ergo, prob. maj. Scientia creaturæ de actu bono est melior, quam de actu malo: ergo etiam esset melior in DEO. Confirm. 2. Saltem veritas unius scientiæ esset perfectior alterâ; quia hæc constituitur ex cognitione, & objecto, consequenter, si objectum esset perfectius, ipsa etiam veritas esset perfectior. Resp. dist. ant. scientia necessaria est simpliciter infinita in sua linea. conc. ant. extra illam. subd. realiter accepta. conc. formaliter accepta. neg. ant. & dist. etiam conf. cognoscit omni possibili modo spectante ad ejus lineam. conc. conf. omni proflus modo ad ipsam non spectante, neg. conf. Scientia DEI necessaria formaliter accepta tantum cognoscit objecta quoad prædicata necessaria, non verò quoad contingentia.

300. Ad 1. confirm. neg. maj. nam si scientia contingens est adæquate intrinseca DEO, non est perfectior de bono, quam de malo: sicut speculum non est perfectius, si repræsentat pulchrum, quam si deforme, dummodo repræsentet utrumque æque bene, quod facit cognitio Divina respectu mali, & boni. Si scientia est inadæquate extrinseca, iterum non est melior de uno, quam de altero, sicut complexum ex DEO, & creatura non est perfectius quid, quam solus DEUS, de quo num. 146. Ad 2. confirm. sufficit eadem responsio. Frigidè autem quidam contra scientiam mediam obijciunt, DEO esse tribuendas scientias integras, non medias: quasi verò, si sedeas medius inter Petrum, & Paulum, tantum sis dimidius homo.

ARTICULUS III.

Quale sit Objectum Scientiæ Divinæ.

301. **O**bjectum cognitionis multipliciter dividitur. 1. in materiale, & formale. Illud est, quod attingitur à cognitione: formale est motivum, propter quod attingitur. e. g. in hac cognitione: *Dies est; quia sol est*: objectum materiale est existentia diei; formale verò præsentia solis: & hoc objectum formale vocatur à Thomistis primum, ab aliis motivum, ab aliis specificativum. Potest autem esse identificatum cum materiali, ut contingit in veritatibus, per se quoad nos notis, e. g. *Totum est majus sua parte* &c. hic enim ipsa evidentia principii me movet ad ei assentiendum. Utrumque objectum dividitur in primum, & secundum.

secundarium. Materiale primum est, quod primum consideratur, e. g. DEUS in Theologia: alia sunt secunda. Formale primum est primum motivum: & secundarium est motivum secundarium.

302. Objectum formale dividitur in *physicè motivum*, & *intentionaliter motivum*. Illud est, quod physicè influit in productionem cognitionis, sive per se ipsum, sive per speciem à se emissam. Alterum est, quod nullum præstat influxum, sed tantum est ratio, ob quam quis huic, vel illi rei assentitur, aut eam cognoscit. Gormaz addit, *per identitatem motivum*, quando scilicet objectum est identificatum cum cognitione: & ita se habet essentia Divina respectu cognitionis sui ipsius. Dividitur iterum objectum formale in *purè terminativum*, & *determinativum*. Illud est, quod purè terminat tanquam ratio cognitionem, seu actum potentia cognoscitivæ jam ex se ad illud objectum cognoscendum determinat. Alterum est, quod potentiam cognoscitivam indifferentem ad cognoscendum, vel non cognoscendum determinat.

303. Ex his habetur 1. nullum objectum formale esse physicè motivum respectu cognitionis Divinæ; quia nullum potest præstare influxum physicum: adeoque omnia sunt tantum intentionaliter motiva. 2. nullam creaturam esse objectum per identitatem motivum respectu cognitionis Divinæ; quia nulla identificatur; nam etiam dato, quod scientia contingens compleatur per aliquid extrinsecum creatum, per hoc tamen complementum DEUS non cognoscit, sed per solam suam perfectissimam, & simpliciter infinitam quasi formam cognitionis; & complementum juxta suos Patronos non est constitutum ipsius cognitionis, sed tantum applicatio ejusdem ad objectum; quare, sicut applicatio ignis non urit, ita hoc complementum non cognoscit, neque se ipsum, adeoque non est simul cognitio, & objectum cognitum.

304. Tertiò habetur, respectu scientiæ Divinæ necessariæ tantum dari objectum formale purè terminativum; cum enim intellectus Divinus nullo modo sit indifferens, sed necessitatus ad omnia cognoscenda, non potest primum ab objecto determinari; quamvis enim veritas necessaria ex se sufficiens sit ad determinandum intellectum, non potest tamen determinare jam actum determinatum. 4. at verò respectu scientiæ Divinæ liberæ, vel contingentis datur objectum formale determinativum; nam ad objecta contingentia cognoscenda intellectus Divinus est indifferens; si enim abessent, uti possunt, DEUS ea non cognosceret, quin mutaretur: ergo debet per illa objecta determinari. Et hinc actus nostri liberi sunt objectum formale intentionaliter motivum determinativum scientiæ Divinæ; nam ipsi determinat ad scientiam, non verò scientia ad ipsos. His positis

305. Dico 1. Objectum materiale scientiæ Divinæ est tum ipse DEUS, tum creatura omnes, possibiles, & existentes, & omnia, quæ cognoscibilia sunt, ita certissima omnium. Prob. 1. Corinth. 2. v. 10. dicitur: *Spiritus enim omnia scrutatur etiam profunda DEI*. 2. DEUS esset valde ignorans, si se ipsum, quamvis pulcherrimum objectum nesciret. Quod autem alia omnia co-

gnoscat, adeoque ea sint objectum materiale scientiæ Divinæ, jam probatum est à num. 276. Et confirm. ulterius sic. Intellectus Divinus debet esse summè perfectus in vi cognoscitiva: ergo debet esse cognoscitivus omnis cognoscibilis, prob. conf. alias esset capax nescientiæ, vel ignorantia, quæ utique ipsum dedecet, eique consequenter repugnant. Est autem DEUS ipse objectum suum primum, creaturæ verò sunt secundarium.

306. Dico 2. DEUS seipsum comprehendit: creaturæ verò supercomprehendit. Prob. 1. pars. S. Thomas 1. part. quæst. 12. art. 7. in corp. ait: *Illud enim comprehenditur, quod perfecte cognoscitur: perfecte autem cognoscitur, quod tantum cognoscitur, quantum est cognoscibile*. Ex hoc alii tradunt, cognitionem illam esse comprehensivam, quæ in ratione cognoscendi, vel representandi, est tam perfecta, quam perfectum est objectum in ratione cognoscibilis: atqui cognitio Divina, utpote realiter DEO identificata, & infinite perfecta, est in sua ratione cognoscendi tam perfecta, quam DEUS in ratione cognoscibilis: ergo.

307. Prob. jam 2. da pars. Cognitio Divina infinita in ratione cognoscendi hoc ipso infinitum superat omnem cognoscibilitatem finitam cujuscunque creaturæ, adeoque istam excedit, & supercomprehendit. Addendum, quod DEUS cognoscat omnes creaturas simul, si non similitate objecti, seu per modum infiniti categorematici (de qua re longa est disputatio apud Philosophos) saltem similitate cognitionis: hoc est, non cognoscit eas successivè, seu cognoscendo nunc unam, postea aliam, sicut homines successivè discere solent; quod utique DEUM maxime dedecet; sed omnis cognitio, quæ datur in DEO, simul ab æterno datur.

308. Dico 3. Objectum formale cognitionis Divinæ est DEUS, & aliquando etiam creaturæ. Prob. DEUS cognoscit se existere; quia existit, ergo sibi ipsi est ratio, seu motivum formale. Pariter aliquando cognoscit, & affirmat creaturas, præsertim actus nostros liberos; quia dantur; non enim actus nostri liberi dantur; quia cognoscuntur à DEO: sed vicissim cognoscuntur; quia dantur; adeoque, si interrogaretur DEUS, cur cognosceret illum, vel illum actum liberum, posset respondere: quia existit: ergo sunt objectum formale intentionaliter motivum ex num. 302.

ARTICULUS IV. Solvuntur Objectiones.

309. **O**B. 1. contra 1. illationem num.

303. factam. Essentia Divina determinat DEUM ad cognoscendum: ergo movet ipsum, & est objectum physicè motivum. Confirm. S. Thomas approbat dictum Platonis dicentis, DEUM movere se ipsum: ergo potest respectu DEI dari objectum physicè motivum. Resp. neg. conf. ex hoc tantum sequitur, quod essentia Divina sit objectum intentionaliter motivum. Sed neque essentia Divina, ut præcisa ab intellectu, intentionaliter determinat; quia intellectus Divinus jam ex se est deter-